

Rechters en journalisten hebben soms meer met elkaar dan je zou denken

Door [Paul Ruijs](#) - 18 juli 2020

Geplaatst in [Media](#) - [Recht](#)

Journalisten hebben niet veel maar wel iets gemeen met rechters. Journalisten schrijven stukjes en rechters schrijven vonnissen en in beide kringen roept men gevraagd en ongevraagd hoe onafhankelijk, betrouwbaar en onpartijdig men wel niet is. En dat vooral feiten leidend zijn voor hun werk.

Van rechters met aan het zicht onttrokken bijbanen is inmiddels wel bekend dat die onafhankelijkheid niet voor iedereen geldt. Het zou erg naïef zijn om te veronderstellen dat eigen voorkeuren, belangen of dubbele agenda's bij journalisten en redacties geen rol spelen. Maar daarmee houdt de gelijkenis eigenlijk wel op.

Rechters corrigeren journalisten wel, maar andersom?

Fouten van journalisten worden wel door rechters geredificeerd maar het omgekeerde, fouten van rechters (=partijdige vonnissen) blijven door journalisten doorgaans onbesproken. Al is een uitspraak nog zo idioot of partijdig, als die volgens de procedureregeltjes tot stand is gekomen, telt 'ie als nieuw feit en heb je ermee te leven.

Om die reden is het heel voordelig om, vooral in hoger beroep, de bescherming van een partijdige rechter te zoeken. En... zonder enig risico omdat de marges voor uitspraken in het recht 100% zijn en als in een tombola volstrekt onvoorspelbaar zijn. In hoger beroep kunnen andere rechters immers op basis van dezelfde feiten - al dan niet terecht - volledig anders oordelen.

De Ohra-zaak: belangenverstrengeling

Ter opfrissing: Henk Rem procedeerde in 1990 bij de rechtbank in Arnhem voor een

Rechters en journalisten hebben soms meer met elkaar dan je zou denken

ongevallenuitkering tegen verzekeraar Ohra nadat zijn vrouw op het ijs een heup had gebroken. Ohra wilde niet uitkeren en dwong Rem een rechtszaak op die Rem bij de rechtbank glansrijk won. Maar Ohra ging in beroep en de jurist van de verzekeraar kondigde al op voorhand de winst van Ohra aan.

En hij kreeg gelijk want een jaar later oordeelde het gerechtshof op basis van dezelfde feiten dat Ohra niet hoefde te betalen. Pas later ontdekte Rem - en niet zijn advocaat - dat de voorzitter van het raadsherentrio een betaalde bijbaan bij Ohra had en één van de dienstdoende raadsheren een kantoorgenoot was van de Ohra-advocaat. En die was zelf ook weer plaatsvervangend raadsheer in dat hof.

En ere wie ere toekomt, het was de Telegraaf die de uitspraak en de raadsheren zwaar bekritiseerde door met hun journalistieke weergave van de werkelijkheid nogal af te wijken van 'het gelijk van de rechter'. Dat zat en zit rechters nog het meeste dwars als na afloop hun oordeel en daarmee hun gezag door een journalist of wie dan ook alsnog onderuit gehaald wordt.

Wel rechters in de Raad voor de Journalistiek

Vreemd genoeg haalt de journalistiek weer wel rechters in huis om journalisten in de Raad voor de Journalistiek op hun vingers te tikken. Blijkbaar vanwege de status en het aanzien dat men daarmee denkt te bereiken want rechters (en advocaten) hebben beslist geen behoefte aan journalisten/waarnemers bij al die raden en commissies van toezicht etc. Het prettige daarvan voor rechters is dat uitsluitend rechters in alle beslotenheid over elkaar oordelen en er daarom in Nederland nog nooit een rechter voor partijdigheid of corruptie is veroordeeld. En wordt er al eens een betrap op een partijdige uitspraak dan volgt steevast een ontkenning met de arrogante uitleg, zoals bij de Ohra zaak, dat het slechts de 'schijn van partijdigheid en belangenverstrengeling' betrof.

Voor nieuwsredacties en journalisten is het nog eenvoudiger: onder het mom 'journalistiek niet interessant' publiceert je gewoon niets over bepaalde gevoelige onderwerpen, personen of schandalen of, mutatis mutandis, je maakt er juist voorpaginanieuws van of opent het Journaal ermee.

Vanwege de eigen nestgeur van waaruit nieuwsredacties nieuws selecteren en brengen beroepen ze zich op hun journalistieke vrijheid en eigen afwegingen. Met een pluriforme pers met duidelijk geprofileerde hoofdredacties en columnisten is dat geen probleem en os het dus ook niet zo vreemd dat in de berichtgeving politieke voorkeuren en accenten doorklinken.

Hoofdredacteuren en rechters

Bij de NPO - gefinancierd door de overheid - ligt het verwijt van 'his masters voice' wel om de hoek maar ook zogenaamde kwaliteitskranten hebben, net als rechters, vanwege tegenstrijdige belangen wel wat te verbergen. Hoeveel journalisten houden in hun berichtgeving en bejegening al rekening met het streven om ooit nog eens directeur communicatie bij een ministerie, verzekeraar of multinational te worden?

Rechters en journalisten hebben soms meer met elkaar dan je zou denken

En sinds wanneer was oud-hoofdredacteur van NRC Handelsblad Ben Knapen als journalist al aan het voorsorteren op een prominente CDA carrière? En wat deed een onafhankelijk NRC journalist (Frank Kuitenbrouwer) in een selectiecommissie voor rechters? Bij wie was bekend dat Ben Knapen met oud-minister van justitie Winnie Sorgdrager en de president van de Haagse rechtbank Bert van Delden, wekelijks een vorkje prikte in de Rotaryclub van Hotel des Indes?

Uit de eerste hand weet ik dat een van Knapen's NRC-verslaggevers een schrijfverbod kreeg over een zaak waarin Van Delden via een nevenfunctie zelf nauw betrokken was, waarmee duidelijk werd dat de stukken die de krant niet halen vaak interessant nieuws bevatten. In dat opzicht speelde ook oud-hoofdredacteur Pieter Broertjes van de Volkskrant zijn rol.

Medisch-rechterlijke misser haalt de krant niet

Broertjes' redactie had in 2007 kennis genomen van het concept van mijn nieuwe boek 'Medische missers, juridisch gesjoemel, de zaak Brongers' waarin Ilonka Brongers (37) in strijd met het protocol een ruggenprik kreeg toegediend en vanaf dat moment met afschuwelijke zenuwpijnen en gebocheld verder moest in het leven. Ilonka werd door de deskundigen afgeschilderd als een hysterica met een drankprobleem en het boek beschrijft de rol daarin van het togagilde tot aan de Hoge Raad toe. De Deken van de Orde van Advocaten en haar eigen advocate van Pels Rijcken werkten haar nog het meest tegen om te voorkomen dat de al eens eerder ontslagen anesthesist en het ziekenhuis in de problemen zou komen.

Na overleg met zijn redactie bood redacteur Menno van Dongen aan om vanwege de onthullingen een prominent groot artikel te schrijven op voorwaarde van absolute exclusiviteit. Na de afspraak daarover en een laatste controle van het artikel ongeveer 3 maanden later, deelde Van Dongen op de avond vóór publicatie zonder opgaaf van redenen mee dat het artikel was tegengehouden.

Gevraagd naar tekst en uitleg over deze gang van zaken hield ook de hoofdredacteur van de Volkskrant zijn mond dicht. In die zin leek hij weer wel op een rechter die zich evenmin geroepen voelde om lastige vragen te beantwoorden. Het boek flopte weliswaar, maar schrijver Gauke Andriessse liet zich erdoor inspireren en won er 4 jaar later met zijn fictieverhaal 'De handen van Kalman Teller' de Gouden Strop mee als beste thriller van dat jaar.

Nemen redacties rechters in bescherming?

Wat ligt eraan daarom ten grondslag als redacties belangrijk maar blijkbaar onwelgevallig en politiek gevoelig nieuws negeren? Is het angst voor repercussies? Neemt men personen of instellingen in bescherming? Waarom heeft geen talkshow of nieuwsprogramma de draad opgepakt ná drie schokkende en doortimmerde ARGOS-uitzendingen over kindermisbruik? Bang om bij de verkeerde verdachten uit te komen?

Het blijft dus gissen en speculeren naar de beweegredenen van al die onafhankelijke redacties waarbij de uitleg 'journalistiek niet interessant' of 'niet actueel genoeg' net zo'n dooddoener is als de 'schijn

Rechters en journalisten hebben soms meer met elkaar dan je zou denken

van partijdigheid' of 'plaatsgebrek' waarmee bepaalde ingezonden opiniestukken en brieven worden geweigerd.

Trump wel, Hirsch Ballin niet

Zo bracht de Volkskrant van 13 juli jl. een groot stuk van Michael Persson over 2 pagina's met foto en de kop: 'Stone hield Trump uit de wind, Trump houdt Stone uit de gevangenis'. De krant bood alle ruimte voor deze volgens Republikeinse senator Mitt Romney 'ongekende historische corruptie' hoewel je je kan afvragen hoeveel lezers na zoveel eerdere kritiek op Trump nog geïnteresseerd zijn in weer een verhaal over de binnenlandse Amerikaanse politiek.

Maar ook De Volkskrant heeft nooit het verhaal over de 'ongekende historische corruptie' in Nederland gebracht (en hoeft dat natuurlijk ook niet) met als kop: 'CDA minister Hirsch Ballin houdt veroordeelde multimiljonair uit de gevangenis'. Dat deed ie namelijk wel en dit jaar deed zich nog een aanleiding voor om Hirsch Ballin daar nog eens aan te herinneren, nadat deze verkondiger van de rechtsstaat achter de schermen Geert Wilders en Julio Poch al kapot had proberen te maken.

Dit keer waarschuwde Hirsch Ballin dat de rechtsstaat in gevaar zou komen als het CDA in Brabant met de FvD en de PVV in zee zou gaan. Hij ondertekende in april zelfs een brief waarin over die aanstaande Brabantse samenwerking stond: 'Onthoud beste partijgenoten: de eerste stap op een hellend vlak is vaak de fatale stap! Dit mogen we als CDA niet laten gebeuren'.

Hirsch Ballin en Eddy de Kroes

Dus hieronder de kwestie waaruit blijkt dat Hirsch Ballin die eerste stap op dat hellend vlak al ver achter zich had liggen en waarvoor uiteraard NRC Handelsblad onder Ben Knapen ook geen belangstelling toonde.

In 1987 werd de directeur van "De Vleeschmeesters" Eddy de Kroes door de Hoge Raad tot 2 jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens een ernstige fraude met EU-subsidies. Oud-CDA premier Barend Biesheuvel was als voorzitter van de Raad van Commissarissen van De Vleeschmeesters daarbij betrokken/op de hoogte, maar dat bleef voor hem zonder gevolgen.

Na 5 jaar chicaneren van de Kroes over de executie van zijn straf zorgde CDA-minister Ernst Hirsch Ballin ervoor dat de top van justitie hem in 1992, in het diepste geheim via Officier van Justitie Hans Vos en flagrant in strijd met alle wetten en rechtsbeginselen gratie verleende. De Kroes kreeg een briefje toegespeeld waarin stond dat hij zijn straf niet hoefde uit te zitten(!?).

Toen 10 jaar later deze geheime deal bekend werd en een Haagse rechter De Kroes definitief in vrijheid stelde vanwege het door Hirsch Ballin opgewekte vertrouwen bleef CDA-minister Piet Hein Donner volledig afzijdig. Het machtsmisbruik en de schending van de grondwet en ambtseed door Hirsch Ballin, zijn top van Justitie en OvJ Hans Vos liet ook deze kampioen van de rechtsstaat volledig onbestraft.

Rechters en journalisten hebben soms meer met elkaar dan je zou denken

Waarom weten Amerikanen en Volkskrant-lezers wel dat Trump zijn vrienden uit de gevangenis houdt en wordt oud-minister van Justitie Ernst Hirsch Ballin voor precies hetzelfde zorgvuldig ontzien en kan hij zelfs ZIJN kijk op de rechtsstaat aan de Universiteit in Tilburg aan jonge mensen ongestoord overbrengen?